

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELŐLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET. * SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

Kéziratok és szakkérdések
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11
II. emelet 215.) fogad el.

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó út 15. sz.
M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Allomás.

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: }
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Allami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.

Verantwortlicher Redakteur:
Dr. Emil Unger.

Administration: Ungarischer
Landesfischerei-Verein,
BUDAPEST,
Kossuth Lajos-tér 11. II. 215.

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

HALÁSZAT — (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI

Organ des Ungarischen Landesfischerei-Vereins Budapest.

TARTALOM. Délvidék. — Hivatalos rész. — Pisztrángtenyésztési tanfolyam. K. Gy. — Pisztrángkeltetők. K. Gy. — Lehalászás után. Stollmayer Gáspár. — Társulatok — Egyesületek. Irodalom — Könyvismertetés. — Ujdonságok — Vegyesek. — Arjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND. Südungarn. — Amtlicher Teil. — Lehrkurs für Forellenzüchter. — Bruthäuser. — Nach Abfischen. — Gesellschaften und Vereine. — Schrifttum. — Neuigkeiten. — Preisliste. — Anzeigen.

DÉLVIDÉK.

Igaz magyar szívvel köszöntjük a hazatért Dél halászeit és lapunk minden ott élő olvasóját! Bácska, Apatin, Zombor, Újvidék és a többi... De régen láttuk! — A sebesfolyású felvidéki és erdélyi vizek után újra miénk hát a Duna egyik legtermékenyebb, haldús szakasza. Hálát rebegünk a jó Istennek, hogy a két évtizedet meghaladó elidegenítés ideje lejárt, s együtt dolgozhatunk újra.

Ezúton kérjük az összes délvidéki halászeit, saját érdekükben is *minél előbb lépjenek be az Országos Halászati Egyesületbe*, s e szándékukat jelentsék be egyszerű levelező lapon (Budapest V., Kossuth Lajos-tér 11. II. emelet 215.)

Hazafias halászüdvözlettel
a Szerkesztő.

Hivatalos rész.

M. kir. Földművelésügyi Miniszter.

24.410/1941
VIII. B. 2.

A. m. kir. földművelésügyi miniszter 24.410/1941 F. M.
számú rendelete.

az 1941. évre szóló halászati tilalom megállapítása tárgyában.

A halászatról szóló 1888 : XIX. törvény cikk módosításáról és kiegészítéséről szóló 1925 : XLIII. t. c. 10. §-ában, továbbá a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi terület közigazgatásáról szóló 7.800/1940 M. E. számú rendelet módosítása és kiegészítése tárgyában kibocsátott 8.420/1940 M. E. számú rendelet 1. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a következők rendelem.

1. §.

Az 1941. évben nyílt vizekre nézve az általános halászati tilalom ideje május hó 1. napjától június hó 11. napjáig bezárólag tart.

2. §.

A Balatonra az 1. §-ban megállapított általános halászati tilalom nem vonatkozik, itt az üzemtervszerű halászati tilalom április hó 1. napjától április hó 30. napjáig bezárólag tart. Nem vonatkozik továbbá az 1. §-ban megállapított általános halászati tilalom a Ferenc-csatornára, valamint a folyóknak, holt ágaknak és egyéb vízfolyásoknak országhatárt képező szakaszaira. A Velencei tóra az 1. §-ban megállapított általános halászati tilalom kiterjed, de a tilalmi idő alatt is szabad a Velencei tó sík vizén huzóhálóval halászni.

3. §.

Az 1. §-ban megállapított általános halászati tilalmi időn kívül nem szabad halászni galócára (*Salmo hucho*) március hó 1. napjától május hó 31. napjáig, pérhalra

(*thymallus vulgaris*) március hó 1. napjától április hó 30. napjáig, sebespisztrángra (*trutta fario*) október hó 1. napjától január hó 15. napjáig, szivárványos pisztrángra (*salmo irideus*) március hó 1. napjától május hó 30. napjáig és végül rákra (*astacus fluviatilis* és *astacus leptodactylus*) október hó 15. napjától június hó 1. napjáig bezárólag.

4. §.

A visszacsatolt keleti és erdélyi területek nyíltvizein az általános halászati tilalom az 1. §-ban megállapított általános halászati tilalomtól eltérően április hó 15. napjától június hó 15. napjáig bezárólag tart. Ezen tilalmi idő alatt is szabad — a ponty (*cyprinus carpio* kivételével — nyeleshoroggal a nyíltvizekből halászni.

Egyébként a 3. §-ban foglalt rendelkezések a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészre is kiterjednek.

5. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba. Budapest, 1941. április hó 15-én.

A miniszter helyett:
dr. Bárczay János s. k.
államtitkár.

Pisztrángtenyésztési tanfolyam.

1941 IV 22—IV. 29-ig.

Az erdélyi pisztrángtenyésztők és a felsőszintájú vizek népesítésének és halállományának növelése érdekében a földművelésügyi minisztérium immár második tanfolyamát rendezte rövid egymásután. A rossz közlekedési viszonyok és a katonai behívások dacára a tanfolyam megtartható volt, bár kisebb létszámmal. A kisebb létszám úgy a gyakorlatok, mint az egyéni kiképzés szempontjából kedvezőbbnek bizonyult. A hallgatóság még az előző tanfolyamnál is szorgalmasabb volt. Budapesten még szabad idejét is a vízvizsgálati módszerek stb. gyakorlati elsajátítására használta.

A tanfolyam előadói ugyanazok voltak, mint az előző tanfolyamnál, azonban ez alatt a rövid idő alatt is számos értékes és új megvilágítású részlettel és színes felvétellel gazdagították a tanfolyam sikerét.

A budapesti előadások után igen értékes, bár rövid ideig tartó, lillafüredi gyakorlati kiképzés következett. A lillafüredi pisztrángos tangazda-águnk fejlődése szembetűnő. A hallgatóság szempontjából a gyakorlati bemutató különö-

sen fontos, mert az ott látottakat ilyen módon lehet a legkönnyebben az egész ország közkincsévé tenni.

A tanfolyamon résztvevett hallgatóság a tervek szerint egy-két éven belül újabb tanfolyamon fog résztvenni és ennek végén gyakorlati és elméleti vizsgát tesz és oklevelet szerezhet.

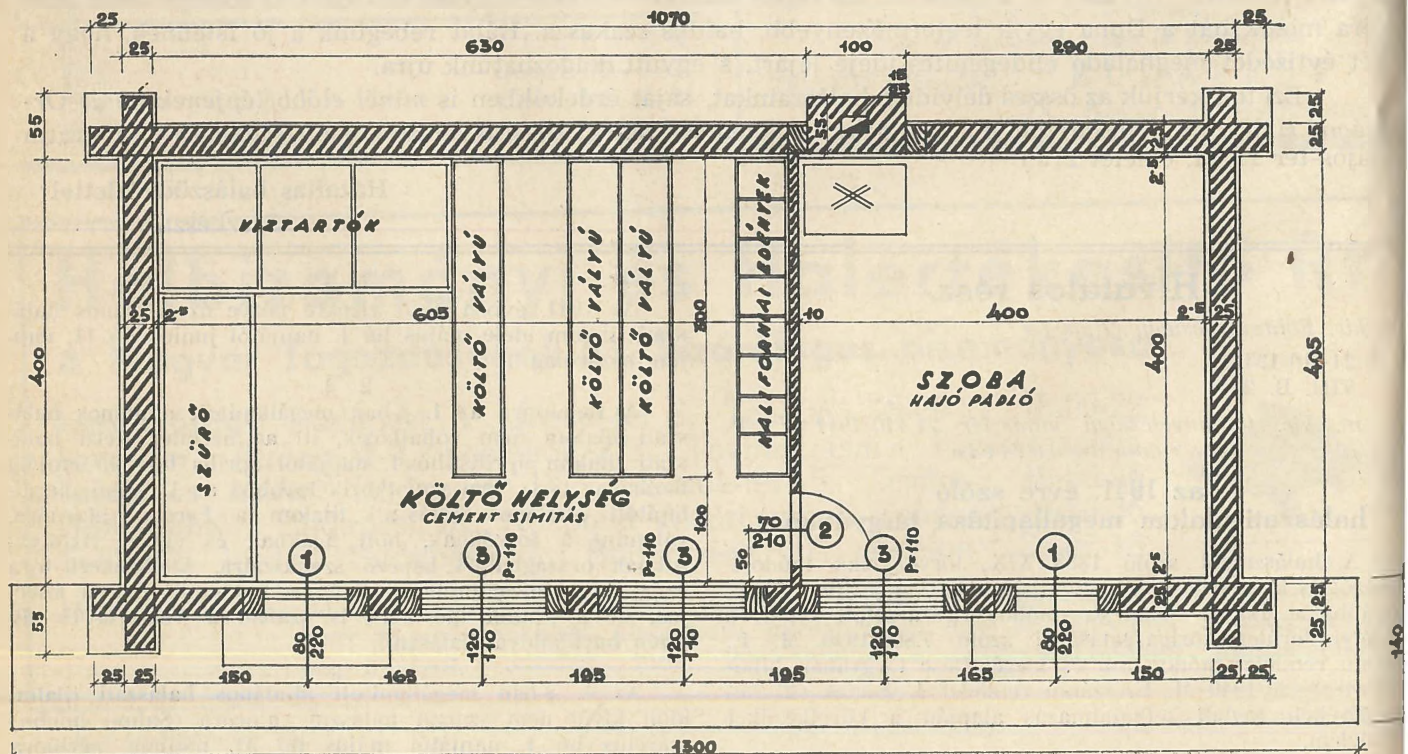
A hallgatóságot azonkívül otthonában is fel fogjuk keresni, hogy így a tanfolyamon szerzett tudásuk alkalmazásáról meggyőződhesünk. A hallgatókat elláttuk szakkönyvekkel és nagy részük belépett az Országos Halászati Egyesületbe is. Így a Halászat c. lap útján állandó érintkezésben maradhatunk.

Megható volt az az öröm, amely visszatért erdélyi testvéreinket eltöltötte, hogy a felszabadulás után ilyen rövidesen megismerkedhettek a magyar halászzal. Ragaszkodásuk és szorgalmuk a legjobb bizonyíték arra, hogy a magyar erdészeti kezelésében erdélyi és kárpátaljai pisztrángos vizeink mielőbbi felvirágoztatása elérkezik.

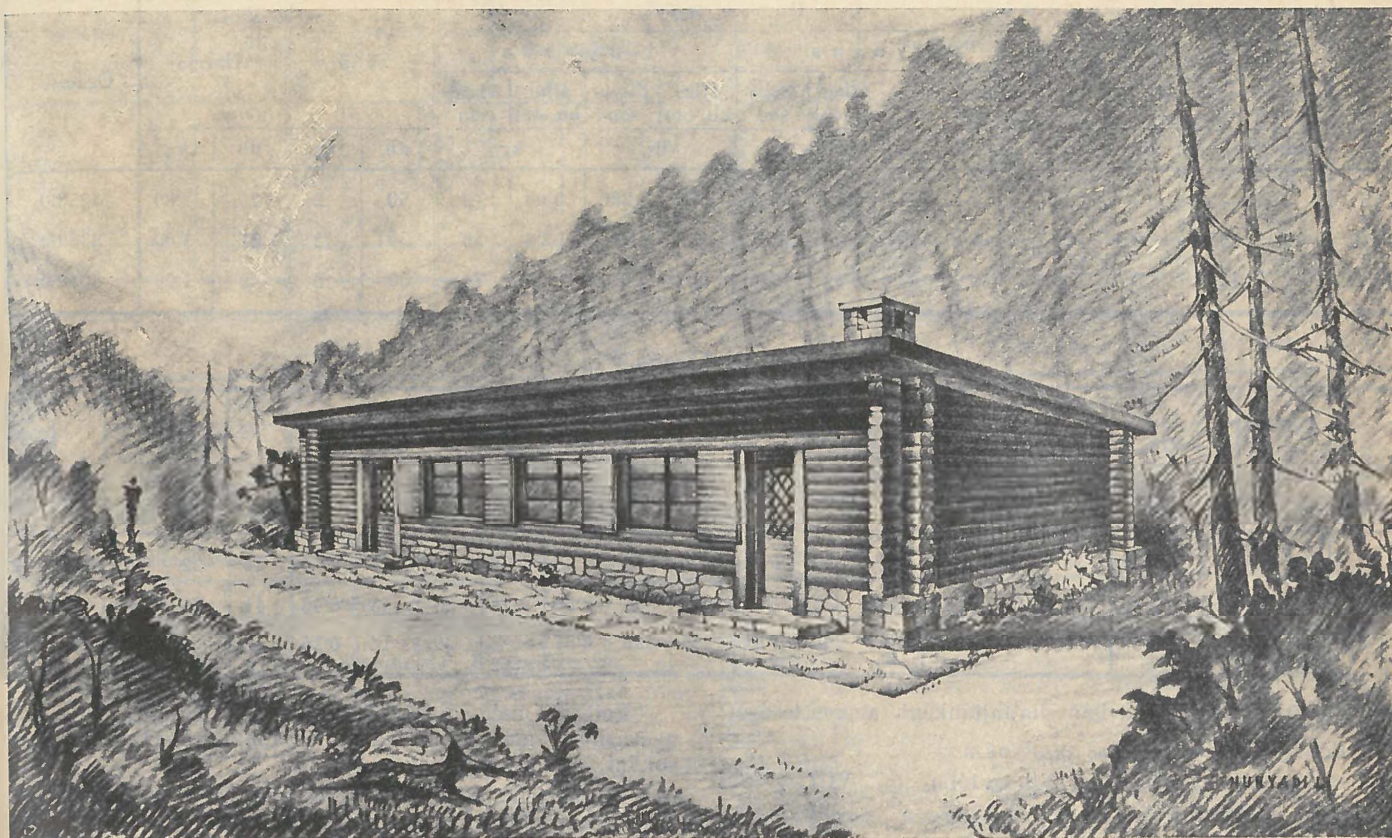
A tanfolyam előadói: *Heincz Pál* min. o. tanácsos, a m. kir. földművelésügyi minisztérium halászati ügyeinek vezetője, dr. *Maucha Rezső* egyetemi m. tanár, a m. kir. Halálettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás igazgatója, dr. *Unger Emil* egyetemi m. tanár, kísérletügyi igazgató, *Papp Anna* okl. középisk. tanár, kísérletügyi főadjunktus, *Holbay Miklós* m. kir. főerdőmérnök, dr. *Darvas Róza* és ifj. dr. *Szabó Zoltán* vegyészek, valamint *Kontur György* kir. főmérnök voltak.

A tanfolyam felölelte a pisztrángtenyésztés és a pisztrángos vizek minden kérdését, így: 1. a pisztrángtenyésztésre alkalmas vizek kémiai és fizikai tulajdonságainak megállapítását, 2. a laboratóriumi kísérletek és a helyszínen végezhető gyakorlati vizsgálati módszerek elsajátítását, 3. a hazai és meghonosított pisztrángféle halfajok felismerését és megkülönböztetését, 4. pisztrángos vizek természetes hal táplálékát, 5. az ezzel kapcsolatos mikroszkópi vizsgálataikat, 6. a természetes pisztrángos vizek gondozását, 7. a halak ellenségeit és betegségeit, 8. a pisztrángfélék mesterséges tenyésztését és 9. a pisztrángos tógazdaság berendezését és üzemét, valamint 10. a kincstári erdőségek lalaszvízeinek gyarapítása érdekében szükséges tennivalókat.

A tanfolyam erdélyi és kárpátaljai résztvevői: *Faller József* főerdőtanácsos, Marosvásárhely. *Donáth Aladár* kir. erdőmérnök, Nagybánya, valamint *Bán Tivadar Bilin*, *Horbász Lajos* Brusztura, *Király Lajos* Csontos m. kir. erdőőrök, *Lakner Lajos* Nagybánya, *Lázár András* Szováta, *Riskovits Rudolf* Maroshévíz, *Székely János* Tökés, *Ungvári József* Görgényzentimre.
K. Gy.

Pisztráنگkeltetők.

Pisztráنگkeltető ház.

(Terveit készítette az Országos Halászati Felügyelőség a kárpátaljai új keltetők létesítése céljából.)
Alaprajzát lásd a 42., metszetét a 43. oldalon alul.

Kárpátalja és Erdély visszatérésével pisztráنگos vizeink száma örvendetes módon emelkedett. E vizek halállományának fenntartása és fokozása csak

1. megfelelő keltető házak,
2. ivadék nevelő tógazdaságok,
3. bukók és gátak sorozatának létesítése útján érhető el.

A kárpátaljai pisztráنگos tógazdaságok részére többféle keltető házat terveztünk. Ezek közül egy kisebb, mintegy 250 ezer ikrára méretezett keltető ház nézetét, alaprajzát és metszetét közöljük.

A házak kő alappal, fa falakkal készüljenek. Fontos, hogy a keltető helyiség elég tágas legyen és az épület lehetőleg két részből álljon. A nagyobbik részt a vájuk és

keltető edények szűrőberendezés és az anyahaltartók foglalják el, míg a másik helyiség a személyzet és a szerszámok, anyagok elhelyezésére használható. Kívánatos, hogy ez a szoba fűthető legyen. Sok helyen felültenül fontos a szűrőberendezés, mert patakjaink általában tavasszal iszapos vizet hoznak, amidőn tiszta keltető vízre volna szükség. A keltető helyiségben a megfejtésre kerülő pisztráنگokat, valamint a megfejt állatokat kényelmesen tárolhatjuk. Amennyiben a keltető ház tógazdasággal kapcsolódik, úgy jégveremre is szükség van, ahol a táplálék (hús, lép, máj, stb.) hosszabb ideig tárolható. K. Gy.

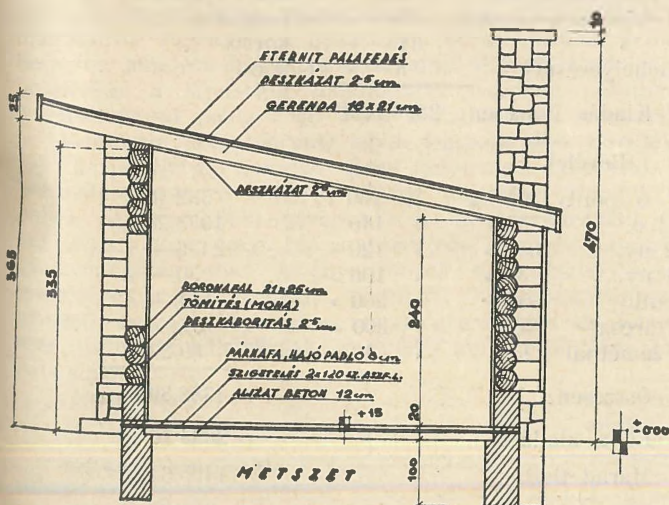
Lehalászás után.

Irta: Stollmayer Gáspár m. kir. jószágfelügyelő.

Az 1940. esztendői a rendkívüli időjárás jellemezte. Zord tél után jött az esős, hűvös tavasz. Nyár jóformán nem is volt. Örökké csak eső! Májusban nálam 76.1 mm, júniusban 107.6, júliusban 102.1, augusztusban 83, szeptemberben 37.6, októberben 93.9 mm csapadék volt. Ebből június 30-án 19.5 mm, július 19-én 29.8, július 24-én 25.6, augusztus 22-én 29.5, augusztus 30-án 19.4, szeptember 15-én 20 mm volt az eső. A haltenyésztő gazda állandóan rettegett, hogy a sok eső elszakítja töltését, ami több helyen sajnos, be is következett. Előfordult, hogy a zsilip, a túlfolyó, nem győzte levezetni a sok csapadékot és a víz a rács elkerülésével hömpölygött, igen sok halat magával vőve.

Minden haltenyésztő gazda félve kezdte meg a halászatot. Most utána bevallhatjuk, hogy ha a tavalyi eredményt nem is érjük el, mégis meg lehetünk elégedve.

Talán nem lesz felesleges, ha három törzskönyvelt kis tavam adatait közlöm.

Benépesítés

Tó száma	Területe		Anya ponty		P o n t y								Süllő		Harcsa		Összesen
					2 nyaras				1 nyaras								
					átlag kh.-ént	össze-sen	átlag kh.-ént	össze-sen	átlag kh.-ént	össze-sen	átlag kh.-ént	össze-sen					
					db	kg	db	kg	db	kg	db	kg					
VI.	2	250	5	20	162	350	0·66	233	407	880	0·08	72	50	2	28	2·80	325·80
VII.	2	700	5	20	164	400	0·66	263	405	990	0·04	38	50	2	41	3·60	333·60
VIII.	2	1250	5	7·5	144	400	0·52	210	532	1480	0·05	74	50	2	2	1·90	303·60

Lehalászás

Tó száma	Terület		L e h a l á s z v a																Szemét			
			Anya		Ponty I.			Ponty II.			Ponty 2 nyaras			Süllő		Harcsa						
			össz.	össz.	Összesen	Átl.	Összesen	Átl.	Összesen	Átl.	Össz.	Összesen	Átl.	Összesen	Átl.							
			db	kg	db	kg	kg	db	kg	kg	db	kg	kg	db	kg	kg	db	kg			kg	
VI.	2	250	5	20·4	46	82	1·78	268	289	1·08	859	596	0·69	20	44	28	0·64	24	22	0·92	490	112
VII.	2	700	5	23	80	150	1·87	158	223	1·41	1000	598	0·60	6	35	15	0·43	41	26	0·63	426	92
VIII.	2	1250	3	13	66	132	2·—	160	226	1·41	1475	836	0·57	4	39	14	0·36	2	4	2·—	442	19

Nézzük meg elsősorban halfajtánként a veszteséget.

Behelyeztünk 2 nyaras pontyot a

	VI. sz. tóba	VII. sz. tóba	VIII. sz. tóba
	350 db-ot,	400 db-ot,	400 db-ot
1 ny. pontyot	880 »	990 »	1457 »
Összesen:	1230 db.	1390 db.	1857 db.
Kihalásztunk:	1173 »	1238 »	1683 »
Hiány:	57 db.	152 db.	174 db.
%:	4·5	11	9

Ebből láthatjuk, hogy pontynál a kallódás 5—10% körül van.

Kihelyeztünk 1 nyaras süllőt a

	VI. sz. tóba	VII. sz. tóba	VIII. sz. tóba
	50 db-ot,	50 db-ot,	50 db-ot
Kihalásztunk:	44 »	35 »	39 »
Hiány:	6 db.	12 db.	11 db.
%:	12	30	22

Süllőnél elkallódásra 10—30%-ot számíthatunk.

Kihelyeztünk 2 nyaras harcsát a

	VI. sz. tóba	VII. sz. tóba	VIII. sz. tóba
	28 db-ot,	41 db-ot,	2 db-ot
Kihalásztunk:	24 »	41 »	2 »
Hiány:	4 db.	—	—
%:	14		

A harcsánál hiány ritkábban fordul elő.

Feltűnő, hogy az 1 nyaras ponty majdnem teljesen hiányzik és főképpen hiányzik a tavaszi ivadék, a lehalásztott csekély mennyiségnek kb. 80%-a egész késői és a fennmaradó 20% sem az első ívásból származik. Ennek okát keresve az alábbiakra gondolok:

1. késői tavaszodás,
  2. a nagy záporok a gyenge halivadékokat magukkal vitték,
  3. aránylag sok ragadozó (ami a szeméthal pusztítása miatt volt szükséges).
- Azt hiszem, a Duna-Tisza vízének horgászai és halászai sok tavi pontyot fognak mostanában.

Feltűnő még a süllők különböző fejlődése, de magyarázható, ahol több ivadék és több szeméthal volt, ott sokkal jobban fejlődtek.

Elérkeztem cikkem azon részéhez, ami talán legjobban érdekli gazdatársaimat, minő eredménnyel végződött a folyó évben a tavi halnevelés. A kérdéses terület 7 kh. 600□-öl. Felelettem kh-anként 4 q csillagfürtöt és 2 q szemestengeri darát, összesen 29·5 q csillagfürtöt és 14·75 q tengeri darát (ára részletesen feltüntetve).

Kiadás.

Takarmány érték	1093·11 P
Amortizáció 5%	128·85 » (Földmunka, zsilipkészítés 2) é.)
» 4—20%	37·05 » (vasrács 25 é., csónak 10 é., csizma 5 év.)
» 5%	30·— » (telelők 20 évre felvéve.)
Merettyű (sack)kosár	
1 évi romlása	10·— »
Bef. tőke kam. 5%	183·85 »
Behalásítás értéke:	
» ponty	890·— » (à kg. 1 P)
» süllő	15·— » (à db-onként 10 f)
» harsca	16·— » (à kg-ként 2·— P)
Földhasználati díj	184·50 » (kh-anként 25·— P)
Egyéb el. nem láth.	100·— » (védőgát javítás, stb.)
Takarmányozásnál	109·80 » (1 ember napi 2 ó)
Lehalászási költség	63·— » (3×7 ember)
» »	54·— » (3 kocsi)
Behelyezésnél	8·— » (1 kocsi)

Kiadás összesen: 2893·16 P

Bevétel.

I. o. ponty 364 kg	à 160 f	=	582·40 P
II. o. » 738 »	» 140 »	=	1033·20 »
2 ny. » 2030 »	» 120 »	=	2436·— »
1 ny. » 30 »	» 100 »	=	30·— »
Süllő 57 »	» 200 »	=	114·— »
Harcsa 52 »	» 200 »	=	104·— »
Szeméthal 223 »	» 40 »	=	89·20 »

Összesen: 4388·80 P

Le a kiadást: 2893·16 »

Marad tisztán: 1495·64 P

Kh-anként 202·80 P

Etetés		Felétetve				A feletetett takarmány pénzértéke									
hónapja	o/o	csillagfürt dara		tengeri dara		q - é r t				ö s s z e s e n				E g y ü t t	
		q	kg	q	kg	csillagfürt		tengeri		csillagfürt		tengeri			
						P	f	P	f	P	f	P	f		
május	5	1	47.5	0	73.75	23	56	21	50	34	75	15	86	50.	61
június	15	4	42.5	2	21.25	23	56	22	—	104	25	48	68	155	93
július	30	8	85	4	42.50	23	56	28	—	208	51	123	90	332	41
augusztus	35	10	32.5	5	16.25	23	56	28	—	243	26	144	55	387	81
szeptember	15	4	42.5	2	21.25	23	56	28	—	104	25	61	95	166	20
Összesen	100	29	50	14	75	—	—	—	—	595	02	394	94	1089	96
Hozzá a takarmányba bekevert 150 kg tak. méz à 2:10 P														3	15
Mindösszesen														1093	11

Ezekben a költségekben nincsenek benne a tisztviselői kezelési és a tervezési költségek 5%-os kölcsönt sem kap a gazda, mégis hasznos befektetés — mint látjuk — a halastó létesítése; mert halastavak rendszeresen savanyú fűvet termő, majdnem teljesen hasznavehetetlen területeken létesülnek. — De fontos nemzetgazdasági szempontból is, hiszen halfeleslegünket külföldön értékesíthetjük és fon-

tos azért is, mert a halszegény vidékeken létesített halastavak mindig szaporítják az ország halfogyasztóinak számát. Magam is tapasztaltam, hogy a halastavak létesítése óta már több olyan alkalmazottam fogyasztja a haléltelt, aki első évben még azt mondotta, hogy semennyiért sem enné meg a halat.

Babát, 1940 dec. 2.

Társulatok—Egyesületek.

Komáromi Sporthorgászok Egyesülete.

Alapszabályainak kormányhatósági jóváhagyása után, folyó évi április 20-án tartotta meg első közgyűlését a Komáromi Sporthorgászok Egyesülete. Alapos részletességgel meglárgyalták az egyesületi tevékenység feladatait s többek között rámutattak arra a káros szellemre, amely a cseh megszállás húsz éve után még mindig itt kísért és nem ismer kíméletet a halak iránt, amelyek zsákmányul ejtésében a tiltott halászati eszközök alkalmazásától sem riad vissza. Ez a szellem termelte ki magából a legkegyetlenebb, a legpusztítóbb halászati módot, a búvárhalászatot is, amelyet az utolsó három évük alatt még a csehek is megsokaltak s azt betiltották. A búvárhalászat még ma is, hol itt, hol ott felüti a fejét s különösen a telelőjűkben pihenő halakat kutatja fel.

Rendel kell teremteni és véget kell vetni a megállást nem ismerő folytonos zaklatásnak, amely a folyókban döbbenetes módon megcsappant halállományrak nem hagy nyugtot még a tilalmi idő alatt sem. A közigazgatási és közrendészeti hatóságok erélyesebb közbelépése szükséges. Az ebben való támogatásra egyesületünk alapszabályai-ban vállalt kötelezettséget. A búvárhalászatot minél előbb törvényileg kell megtiltani.

A folyók bérleti szakaszokba történt beosztása s annak várható eredményeire nézve ma még korai volna bírálatokba bocsájtkozni, annyi azonban már most is megállapítható, hogy az új rendszer sikere nagyrészt attól is függ, mennyiben sikerül az árterületeken visszamaradt halivadék intézményes megmentése. A közgyűlés felhívja az intézőkörök figyelmét a Komárom körüli kitűnő keltető helyekre, amelyek ma kihasználatlanul állanak. Ezek igénybevételeivel a kipusztult halállomány nagyban pótolható. A «Holtvág»-ot pedig a jó Isten is halastónak teremtette.

Komárom Magyarország egyik leggazdagabb vízvidékének központjában fekszik. Ezen adottság irányító és példaadás szerepe kötelez. Mi ezt teljesíteni akarjuk és ebben együttműködni kívánunk az intéző körökkel, de szükséges, hogy nagyobb szakszerűség és célirányosabb gyakorlatiasság elvei érvényesüljenek a halászati ügyek intézésének egész vonalán. A folyók halállománya nagy nemzeti vagyont képvisel s annak gyarapítása és fejlesztése elsőrendű államérdek, s amely mindig okszerű gazdálkodást követel.

(Komárom.)

Vaskó Imre
elnök.

Szívesen köszöntjük a Komáromi Sporthorgászok Egyesületét az Országos Halászati Egyesületbe és lapunk olvasó-láborába való belépése alkalmából. Megnyugtattuk az Egye-

sület igen tisztelt elnökét és tagjait, hogy az «intéző körök»-ben, melyekkel együttműködni kívánnak, sem szakszerűségben, sem szaktudásban, sem gyakorlatiasságban nem volt és nincs ma sem hiány. A földművelésügyi igazgatásnak bármely más ágával kiállja az összehasonlítást a halászati igazgatás, az ezzel való együttműködésük tehát feltétlenül üdvös és kívánatos.

A búvárhalászat ügyével azonban lapunk eleget foglalkozott már, s ebben a szerkesztő álláspontja közismert.

Ezt a dolgot vitéz uzsoi Szurmay báró külföldön megjelent cikke is ismertette, melyben Öccellenciája álláspontja a szerkesztővel megegyező.

Minden halászati társulatnak módjában áll a búvárhalászat megtiltása és több társulat élt is ezzel a kétségtelen jogával. Tessék tehát a halászati társulatokat felhívni arra, hogy tiltsák el a búvárhalászatot. Tessék megírni nekünk és az illető halászati társulat vezetőjének, hogy névszerint ki és hol gyakorolja ezt a halászati módot, melyet csakis a halásza'i jogtulajdonos és a bérli engedélyvel lehet gyakorolni. — Titkos orvhalászatról ilyen módon szó alig lehet, annyira feltűnő a búváraruha, s a szivattyú. — Az orvhalásznak nincs ilyesmiye.

Irodalom — Könyvismertetés.

Tengerihalak, tápértékük és tartósításuk. Irta: Kieselbach Gyula dr. székesfővárosi fővegyész. Budapest, 1940. A Kis Akadémia kiadása. (A Kis Akadémia Könyvtára XXXVIII. kötet) 56 oldal 18 képpel.

A szerző, aki a legkiválóbb magyar élelmiszerszakértők egyike, és a Kis Akadémia igen jó szolgálatot tett a kicsi, de igen alapos és mindenki számára érthető módon megírt könyvecske közreadásával. A magyar művelt nagyközönség teljesen megbízható, nagyon érdekes tájékoztatást nyerhet a tengeri halakról, főképpen azoknak jelentőségéről az emberi táplálkozás és a közigazdaság szempontjából.

«Az egész földkerekség tengeri halászatáról természetesen nem vezetnek statisztikát, mely kétségkívül csillagászati mértékű számokat adna. Pontos statisztika csak az északi államok tengeri halászatáról készül, melynek alapján pl. 1933-ban Belgium 27.5, Dánia 82.9, Anglia 697.7 Németország 387.3, Hollandia 110.7, Izland 327.7, Norvégia 1162.3, Skótország 255.4, Svédország 100.4 és Finnország 24.9 millió kilogramm halat fogott.... A tengeri halászat évi jövedelmét illetőleg megemlítem, hogy Japán évi jövedelme a tengerből kb. 1 milliárd pengő. Európa Atlanti óceáni partjain elterülő országoké pedig még ennél az összegnél is jóval több.» (6. oldal) Már ebből a pár sorból is kitűnik, hogy a tengeri halászat világviszonylatban

annyira jelentékeny, hogy az édesvízi halászat jelentősége eltörpül mellette.

A tengeri halászat sőt az egész földkerekség legfontosabb hala a hering (*Clupea harengus*), melynek Heincke szerint több helyi fajtája (rassza) él az északeurópai tengerekben. Fontos megjegyeznünk, hogy a világ legfontosabb hala a hering a Földközi tengerben nem él, közeli rokonai a szardinia (*Clupea pilchardus*), a szardella (*Engraulis encrassicholus*) és a spratt (vagy spratt [Clupea sprattus vagy papalina]), ott is előfordulnak.

A hering-félék után északon a tőkehal-félék a legfontosabbak. Ezek között is közönséges tőkehal, vagy kabeljau (*Gadus morrhua*), mely 1—1½ hosszúra és 50 kg súlyra is megnőhet (bár rendszeren jóval kisebb) és falánk ragadozó. Északnórvégia egész gazdasági életének alapja a tőkehal-halászat, melynek évenkénti vándorlása alkalmazásával való tömeges megjelenését ősidők óta megfigyelik és a megfigyelések alapján halásznak. A közönséges tőkehal után a foltos tőkehal (*Gadus aeglefinus*) igen gyakori, de több más rokona is elég jelentékeny mennyiségben kerül elő az Északi tengerből. A tőkehalak rokonai a Földközi-tengerben is élnek.

A hering és a tőkehal-félék után néptáplálékként szerepelnek még a félszegűsók (*Pleuronectidae*) családjába tartozó különféle fajok, melyek egész fiatal korukban elveszítik kétoldali részarányosságukat s mindkét szemük egymás mellé kerül, vagy a jobb, vagy a bal testfelükre. Egyik oldaluk tehát *vag-oldal* lesz, mellyel a tengerfenéken lapulnak, onnan felkelve pedig «félszegen» úsznak, úgy hogy rendszeren vízszintesen haladnak előre. Testük igen lapos. Nevezetes képviselőjük az Óriás laposhal (*Hippoglossus vulgaris*), mely kivételesen 400 kg, és a rombuszhal (*Rhombus maximus*), mely 35 kg nagyra is megnő. — Sokkal kisebbek, de tömegesen halásszák a többieket: a síma lepényhalat (*Pleuronectes platessa*), az érdes lepényhalat (*Pleuronectes flesus*), mely a Fekete-tengerben és a Duna torkolata felé is él, továbbá a nyelvhalat, mely az ínyencek eledele, s normális viszonyok között a budapesti vásárcsarnokban is kapható volt (*Solea vulgaris*, «szól», olaszul: scoglio.)

A meglehetősen lomha, fonák oldalukon fehér a fenéken heverésző félszegűsókknak éppen ellentétei a makrahalfélék (*Scombridae*) családjába tartozó makrahal, vagy makréla és a tonhal, melyek villámgyors úszók. A makréla csak 15—30 cm hosszú, karcsú, acéllék hátú, gyönyörű aranyoszöld fénylésű és feketés-kék hullámos csíkozású hal. A legízleesebb halak egyike, melyből csupán az Északi tengerben évente kb. tízmillió kilót (tehát százezer méter-mázsát) zsákmányolnak. Igen sok van belőle a Földközi tengerben is. Hozzánk normális időkben füstölve és olajos konzerv alkjában jut el, mint «füstölt pisztráng», vagy tengeri pisztráng olajban. Természetesen semmi köze a pisztráng-féle halakhoz. Rokona ellenben az óriásra is megnövő tonhal vagy tinhal (*Thynnus thynnus*, mely olykor 2—3, sőt 5 méter hosszúra is megnő, súlya pedig a mi nagy és óriás harcsáinkéval vetekedik.) Kivételesen 300 kg-os is lehet. Halászata igen fontos, főleg a Földközi tengerben s melléktengereiben (Adria). Ez is eljut hozzánk olajos konzerv alakjában.

Fontos még a szerző szerint az északi nyílt tengeri halászat zsákmányában és főleg Németország népélemezésében a nagy és kis arany, vagy alsügér (*Sebastes marinus* és *S. viviparus*), amelyek az Atlanti Óceán északi részében és a Jeges tenger határ területén a mélyebb vízrétegekben élnek.

Valóságos «szörnyetegek» a tengeri farkasok (*Anarichas*) és az ördögihal (*Lophius piscatorius*). Húsuk igen ízletes, nagyságuk is tekintélyes (1—2 m).

Néptáplálkozási szempontból elég nagy jelentősége van a rája- és a cápahúsnak is, amit hazánkban bizonyára kevesen tudnak. A rájahalászat évi zsákmánya eléri a 45 millió kilót, ehető cápazsákmány pedig 5 millió kilóra tehető csupán a nyugat- és északeurópai tengerekben. Természetesen ne az emberevő cápákra gondoljunk, hanem a kisebb növésű és elég ízletes húsú cápafajokra.

A tudós szerző végül foglalkozik a tengeri halak tápértékével, vitamintartalmával és a tartósítás vagy konzervá-

lás legjobban bevált módszereivel is. — Az északi tengeri államokban tett tanulmányútja alkalmával szerzett tapasztalatait is igen érdekesen közli és több eredeti fényképfelvételével illusztrálja.

Dr. U. E

Újdonságok — Vegyesek.

50/1941. szám.

Árverési hirdetmény.

A Hármaskőrösi Halászati Társulat 8 bérleti szakaszra osztott Kőrös vízterületi halászatát 1942 január 1-től 1947 december 31-ig nyilvános árverésen bérbeadja és pedig a következő közelítő kiterjedésekkel és évi kikiáltási árak mellett:

Az 1-ső szakaszt a Tiszától a 6 számú malomzugi átmetszés felső végéig ottani csonka mederrel 13 km hosszban 278 kat. hold 1509 □-ól területtel Kunszentmárton községhezán 1941 június 4-én szerdán délelőtt 10 órakor, kikiáltási ára évi 335 arany pengő.

A 2-ik szakaszt a 6 számú malomzugi átmetszés felső szélétől a 9 számú kékeszugi átmetszés felső végéig ottani csonkamederrel 12.5 km hosszban 285 hold 199□-ól területtel szintén Kunszentmárton községhezán 1941 június 4-én szerdán délelőtt fél 11 órakor, kikiáltási ára 315 arany pengő.

A 3-ik szakaszt a kékeszugi 9 számú átmetszés felső végétől a harangzugi 14 számú átmetszés felső végéig 13 km hosszban 327 hold 641 □-ól területtel Öcsöd községhezán 1941 június 4-én szerdán délután fél 3 órakor, kikiáltási ára 750 arany pengő.

A 4-ik szakaszt a 14 számú harangzugi átmetszés felső végétől ottani csonka mederrel a békésszentandrászi duzzasztó kapuig 9 km hosszal 136 hold 1207 □-ól területtel szintén Öcsöd községhezán 1941 június 4-én szerdán délután 3 órakor, kikiáltási ára 350 arany pengő.

Az 5-ik szakaszt a békésszentandrászi duzzasztó gáttól a bánrévei új felső átmetszés felső végéig 10 km hosszban 171 kat. hold 269 □-ól területtel Szarvas községhezán 1941 június 5-én csütörtökön délelőtt 9 órakor, kikiáltási ára 350 arany pengő.

A 6-ik szakaszt a bánrévei új felső átmetszés felső végétől ottani holtmederrel a Mezőtur-endrődi határ szélétől 10.5 km hosszban 164 hold 12 □-ól területtel szintén Szarvas községhezán 1941 június 5-én, csütörtökön délelőtt fél 10 órakor, kikiáltási ára 350 arany pengő.

A 7-ik szakaszt a Mezőtur-endrődi határ szélétől az Endrőd-gyomai határ szélétől 6.3 km hosszban 171 hold 1405 □-ól területtel Gyoma községhezán 1941 június 5-én csütörtökön délután 3 órakor, kikiáltási ára 460 arany pengő.

A 8-ik szakaszt az Endrőd-gyomai határ szélétől a Gyoma-kőrösladányi, illetve Gyoma-mezőberényi határszélétől a gyomai határban terjedő területekkel 13.7 km hosszban 203 hold 547 □-ól mederterülettel szintén Gyoma községhezán 1941 június 5-én csütörtökön délután fél 4 órakor, kikiáltási ára évi 850 arany pengő.

A halászat a halászati törvényes rendelkezések és a Hármaskőrösi halászati társulat üzemterve szerint gyakorolható.

Árverés megkezdése előtt az illető szakaszokra megállapított kiállítási ár az árverés vezetőnél óvadékképpen letétbe helyezendő és ez a továbbra is óvadékkul szolgáló összeg a 8 nap alatt aláírandó szerződés szerinti évi bérösszegre az aláírással egyidejűleg kiegészítendő, az évi bérösszegek pedig előzetes negyedévi részletekben fizetendőek.

A társulati alapszabályok, üzemterv és a megköltendő haszonbérleti szerződés szövege az elnök-igazgatónál Szarvason, II. kerület, Csáky utca 94 házszám alatt megtekinthetők.

A megköltendő szerződések a bérbevevőkre azonnal, a Hármaskőrösi halászati társulatra nézve pedig csak a közgyűlés jóváhagyásával válhatnak jogerőssé.

Szarvas, 1941. április 10.

Ribárszky Pál
alelnök-igazgató.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Eladó esetleg kiadó halászati felszerelés (joggal együtt) haláleset miatt.
Dunaföldvár, özv. ARNOLD FERENCNÉ.

Hosszabb gyakorlattal bíró tógazdasági vezető állást keres esetleg 5000 pengővel betársulna tógazdaságba.

„Szakember“ jelige. (Cím a kiadóhivatalban.)

Kitűnő bizonyítványokkal rendelkező, mindenféle munkákban jártas halászmester állást keres.

(CÍM A KIADÓBAN.)

HIRDETÉS.

Budapesttől 36 km-re 5.000 négyszögöles halastó 25—30 ezer 1 nyaras pontyivadékkal, épülőfélben levő strandfürdővel, mellette 8.000 négyszögöles bérelt halastóval 10.000 P-ért aliami áron eladó. Érdeklődni: Vince János Budapest, VII., Murányi-u. 61. Telefon: 420-659.

Veszek 40 mázsa

5—10 dekás átlagsúlyu pontyivadékok, őszi vagy tavaszi szállításra. Ajánlatot

Halgazdaság Velence

címre kérek.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

TELEFON:

Iroda: 185—0—71.

Üzlet: 185—5—84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

TÓGAZDASÁG

berendezésére alkalmas területet keres, esetleg meglévők kibővítésére vállalkozik

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST.

Telefon: 133-539, 185-448, 185-338, 181-679.

VESZÜNK!

7—10 dekás egynyaras, vagy 25—40 dekás kétnyaras gyorsnövésű nemes pikkelyes

PONTYIVADÉKOT,

ab Balaton. Mennyiségi és minőségi átvétel bizottság által Siófok vagy Fonyód kikötőben. Ajánlatok a

BALATON HALÁSZATI R.-T. SIÓFOK címére.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, párafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt-nál, Bpest.

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Ferenc József hid és Erzsébet hid között. Telefon: 18-59-65.

*
Fióközlet: VII., Thököly-út 16. szám. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt. Telefon: 13-98-61.

SUMONYI TÓGAZDASÁG

Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak

vétele és eladása nagyban és kicsinyben.

TELEFON: 185—740,

BUDAPEST

IX., Központi Vásárcsarnok

Halbizományi és Halértékesítő Rt.

A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22.

Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36.

Elárusítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36.

Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsörendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassülőikrát.

